

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 13.5.2020
COM(2020) 550 final

**KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW,
LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-
KUMITAT TAR-REĠJUNI**

It-turiżmu u t-trasport fl-2020 u lil hinn

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

It-turiżmu u t-trasport fl-2020 u lil hinn

I. INTRODUZZJONI

L-aħħar xhur tal-kriżi tal-COVID-19 ma affettwawx biss lil dawk infettati u l-familji tagħhom, iżda kienu wkoll ta' piż finanzjarju fuq in-negozji, l-intraprendituri u l-haddiema. Kważi kulhadd kellu jagħmel is-sagrifiċċji. Dawk il-haddiema li jinsabu fuq quddiem nett fil-kura tas-saħħa jew dawk f'forom aktar intensi ta' iżolament fiziku huma fost l-aktar li sofrew.

Jekk jiġu ġestiti b'mod korrett, b'mod sikur u b'mod koordinat, ix-xhur li ġejjin jistgħu jservu ta' opportunità għall-Ewropej biex igawdu ftit hin ta' mistrieħ, ta' rilassament jew arja friska, tabilhaqq meħtieġa, u biex jiltaqgħu mal-hbieb u l-familji tagħhom, fl-Istati Membri tagħhom stess jew f'pajjiżi oħra. Dak il-hsieb wahdu kien biżżejjed biex iżomm lil hafna nies għaddejnin, iżda dawn iridu wkoll iserrfu rashom li se jkollhom lukandi, siti tal-kampeġġ u ristoranti fejn imorru, mogħdijiet tat-trekking, meded max-xatt u mogħdijiet għaċ-ċiklizmu aċċessibbli, attrazzjonijiet miftuħa xi jżuru, trasport biex wieħed jasal mingħajr restrizzjonijiet, u fuq kolloxx li jsir dak kollu possibbli biex kemm jista' jkun jiġi żgurat li ma jkunx hemm infezzjonijiet.

Ix-xhur li ġejjin ma għandhomx jintilfu għall-ekosistema tat-turiżmu tant vibranti Ewropea li tkopri firxa ta' attivitajiet bhall-ivvjaġġar, it-trasport, l-akkomodazzjoni, l-ikel, ir-rikreazzjoni fuq l-art u l-ilma, il-kultura u n-natura. Direttament u indirettament, din tikkontribwixxi kważi 10 % tal-PDG tal-UE u għamlet lill-UE d-destinazzjoni ewlenija tat-turiżmu fid-dinja, b'563 miljun persuna jaslu minn ajruporti internazzjonali u bi 30 % tad-dhul globali fl-2018¹.

Għal hafna Stati Membri, reġjuni u bliet Ewropej, it-turiżmu huwa kontributor ewleni għan-nisġa ekonomika u soċjali. Aktar minn hekk, jipprovdi impjiegi u dhul li huma tant meħtieġa, hafna drabi kkonċentrati f'reġjuni li ma jkollhomx sorsi alternattivi ta' impjieg u li jinvolvu haddiema b'livell baxx ta' hili. Iżda din l-ekosistema ntaqtet hazin. L-Organizzazzjoni Dinjija tat-Turiżmu (UNWTO) qed tipprevedi tnaqqis fit-turiżmu internazzjonali ta' 60 % sa 80 % meta mqabbel mas-sena l-oħra, li jammonta għal telf ta' bejn EUR 840 biljun sa EUR 1.100 biljun fi dhul mill-esportazzjonijiet madwar id-dinja. U x-xhur li ġejjin huma kruċjali: matul staġun normali tas-sajf (Ġunju-Awwissu) ir-residenti tal-UE jagħmlu 385 miljun vjaġġ turistiku u jonfqu EUR190 biljun².

Din il-Komunikazzjoni u l-inizjattivi li jakkumpanjawha jistabbilixxu **qafas koordinat biex l-Ewropa tkun tista' tibbenefika minn staġun turistiku ta' mistrieħ u fuq kolloxx, wieħed sikur**, b'mod gradwali dan is-sajf u fix-xitwa ta' wara u iktar 'il quddiem. B'hekk, hija għandha wkoll l-għan li tappoġġa s-sostenibbiltà tal-ekosistema tat-turiżmu prezzjuża tagħna għall-ġenerazzjonijiet li ġejjin.

¹ UNWTO

² Eurostat — Wasliet fi stabbilimenti ta' akkomodazzjoni turistika — data ta' kull xahar (2019)

L-ghan huwa li tinghata għajnuna lill-Istati Membri biex inehhu l-mizuri ta' konfinament biex in-negozji, ix-xoghol u l-hajja soċjali jerggħu jibdew f'konformità mal-kriterji epidemjoloġiċi u tas-saħħa pubblika.

Filwaqt li jibni fuq il-Pjan Direzzjonali Kongunt Ewropew lejn it-tneħħija tal-mizuri ta' konteniment tal-coronavirus³, dan il-qafas koordinat huwa bbażat fuq prinċipji, kriterji u rakkomandazzjonijiet komuni, oġġettivi u nondiskriminatorji biex jiggwida lill-Istati Membri, lill-awtoritajiet kompetenti, lill-korpi tal-industrija, lill-operaturi ekonomiċi u liċ-ċittadini permezz tal-passi li jmiss tal-proċess ta' dekonfinament.

Madankollu, it-tneħħija tal-mizuri malajr wisq tista' twassal biex jiżdiedu hesrem l-ghadd ta' infezzjonijiet. Sakemm ikun hemm vaċċin jew trattament disponibbli, il-ħtiġijiet u l-benefiċċji tal-ivvjaġġar u t-turiżmu jridu jintiżnu kontra r-riskji li jiġi ffaċilitat it-tixrid tal-virus u li jfegġu mill-ġdid il-każijiet, li jistgħu jirrikjedu l-introduzzjoni mill-ġdid tal-mizuri ta' konfinament. Għal din ir-raġuni, il-pjanijiet ta' thejjija għandhom ikunu fis-seħħ fil-livelli kollha — mil-livelli tal-UE u dawk nazzjonali 'l isfel sal-livell tal-istabbilimenti individwali, l-operaturi tat-trasport, u segmenti oħra tas-settur tat-turiżmu — sabiex tkun tista' tittiehed azzjoni xierqa, malajr u b'mod koordinat, fuq il-bażi ta' kriterji espliċiti.

Din il-Komunikazzjoni hija akkumpanjata minn pakkett li jipprovdi riassigurazzjoni u ċarezza għan-nies kif ukoll perkors għall-irkupru fil-każ tat-turiżmu u t-trasport, biex jiġi żgurat li l-UE żzomm il-pożizzjoni tagħha bħala l-mexxej dinji għal turiżmu sostenibbli u innovattiv.

Il-pakkett jiġbor flimkien gwida u rakkomandazzjonijiet biex:

- Ir-ritorn tal-moviment liberu mingħajr restrizzjonijiet u l-ftuħ mill-ġdid tal-fruntieri interni b'mod sikur: Gwida dwar ir-ritorn tal-libertà ta' moviment u t-tneħħija tal-kontrolli fil-fruntieri interni
- It-trasport u l-konnettività jerggħu jibdew jithaddmu b'mod sikur: Gwida dwar it-trasport
- Jerggħu jibdew is-servizzi tat-turiżmu b'mod sikur: Gwida dwar it-turiżmu, b'mod partikolari l-ospitalità
- Tiġi indirizzata l-kriżi tal-likwidità u tinbena mill-ġdid il-fiduċja tal-konsumatur: Rakkomandazzjoni dwar il-vouchers

II. NAGHTU LIN-NIES IL-KAPAĊITÀ, IL-FIDUĊJA U S-SIKUREZZA LI JIVVJAĠĠAW MILL-ĠDID

Ħafna Ewropej huma ħerqana li jsiefru u li jieħdu pawża matul ix-xhur tas-sajf iżda jridu jkunu żguri wkoll li jkunu jistgħu jivvjaġġaw u jqattgħu l-vaganzi tagħhom b'mod sikur.

a. Ir-ritorn tal-moviment liberu mingħajr restrizzjonijiet u l-ftuħ mill-ġdid tal-fruntieri interni b'mod sikur

Sa mill-bidu tal-pandemija, prattikament l-Istati Membri kollha implimentaw restrizzjonijiet fuq l-ivvjaġġar mhux essenzjali, spiss akkumpanjati minn rekwiżiti għal vjaġġaturi transfruntiera biex jibqgħu fi kwarantina. Il-fruntieri esterni tal-UE nġhalqu għall-vjaġġi mhux essenzjali u ħafna Stati Membri reġgħu daħhlu temporanjament il-kontrolli fil-fruntieri interni. Dan fisser li miljuni ta' ċittadini Ewropej f'daqqa

³ Pjan Direzzjonali Ewropew Kongunt għat-tneħħija tal-mizuri ta' konteniment tal-COVID-19, ĠU C 126/C 17.4.2020

wahda ma setghux jivvjaġġaw għal xogħol, edukazzjoni jew divertiment⁴, u hafna minnhom ġew isseparati mill-familji u l-hbieb tagħhom għal xhur.

It-turiżmu Ewropew jiddependi fuq il-possibbiltà li l-Ewropej jiċċaqalqu b'mod liberu madwar l-UE.

Il-Komunikazzjoni “Lejn approċċ gradwali u kkoordinat għar-ritorn tal-libertà ta' moviment u t-tnehhija tal-kontrolli fil-fruntieri interni”⁵ - adottata mill-Kummissjoni bhala parti minn dan il-pakkett — tipprovdi rakkomandazzjonijiet għat-tnehhija gradwali tar-restrizzjonijiet fuq il-moviment liberu u tal-kontrolli fil-fruntieri interni madwar l-UE. Tipproponi approċċ f'fazijiet flessibbli, li jirrikjedi koordinazzjoni mill-qrib bejn l-Istati Membri u l-Kummissjoni bil-għan li gradwalment jitnehhew il-kontrolli fil-fruntieri biex tiġi żgurata **l-libertà tal-moviment mingħajr restrizzjonijiet** madwar l-UE **u terġa' tiġi stabbilita l-integrità taż-żona Schengen**.

Hekk kif l-Istati Membri jirnexxihom inaqqsu ċ-ċirkolazzjoni tal-virus, ir-restrizzjonijiet generali għall-moviment liberu lejn u minn żoni jew reġjuni oħra fi Stati Membri li għandhom profil ta' riskju generali simili għandhom jiġu sostitwiti b'miżuri aktar immirati, filwaqt li jiġu żgurati miżuri ta' tbeġħid fiżiku u t-traċċar u l-ittestjar effettivi ta' kwalunkwe każ suspettat.

F'konformità mal-Pjan Direzzjonali Kongunt Ewropew, fi hdan l-UE, ir-restrizzjonijiet fuq l-ivvjaġġar għandhom l-ewwel jitnehhew f'żoni b'sitwazzjoni epidemjoloġika komparabbli u fejn hemm biżżejjed kapacitajiet fis-seħh f'termini ta' kapacitajiet ta' sptarijiet, ittestjar, sorveljanza u traċċar ta' kuntatti. Barra minn hekk, iċ-Ċentru Ewropew għall-Prevenzjoni u l-Kontroll tal-Mard (ECDC), b'kooperazzjoni mal-Istati Membri u ċ-Ċentru Kongunt tar-Riċerka, qed jiżviluppa u se jzomm mappa tal-livell tat-trażmissjoni tal-COVID-19 u jkompli jaġġornaha b'mod regolari, inkluż fil-livell subnazzjonali. L-Istati Membri huma mistiedna jipprovdu *data* biex jiżguraw li din il-mappa tkun kompluta, aġġornata u sservi bhala għodda trasparenti biex tiġi pprovduta informazzjoni fil-livell tal-UE li għandha tintuża mill-awtoritajiet, mill-operaturi tat-trasport, mill-fornituri tas-servizzi, u mill-vjaġġaturi.

Għat-tnehhija gradwali tar-restrizzjonijiet għall-moviment liberu u għat-tnehhija tal-fruntieri interni, għandhom jiġu żgurati l-proporzjonalità u n-nondiskriminazzjoni bejn iċ-ċittadini tal-UE. Meta Stat Membru jneħhi r-restrizzjonijiet tiegħu għall-moviment lejn u minn ċerti reġjuni jew żoni fi Stat Membru ieħor, għal raġunijiet epidemjoloġiċi, dan għandu japplika, mingħajr diskriminazzjoni, għall-persuni kollha li jghixu f'dawn it-territorji, irrispettivament minn jekk humiex ċittadini tal-Istati Membri kkonċernati jew le⁶, u għandu japplika għall-partijiet kollha tal-Unjoni f'sitwazzjoni epidemjoloġika simili. Għaċ-ċittadin komuni, dan ikun ifisser li jkun jaf biċ-ċar fejn jista' jivvjaġġa, u b'hekk ikun jista' jippjana.

⁴ Skont il-UNWTO, “It-turiżmu jinkludi l-attivitajiet ta' persuni li jivvjaġġaw lejn postijiet barra mill-ambjent tas-soltu tagħhom u joqogħdu fihom għal mhux aktar minn sena konsekuttiva għall-mistrieħ, in-negozju jew għanijiet oħra”.

⁵ C(2020) 3250

⁶ Soġġett għal miżuri speċifiċi applikabbli għal gruppi vulnerabbli

Il-Kummissjoni qed tipprovdi gwida lill-Istati Membri sabiex ikunu jistgħu jneħħu r-restrizzjonijiet għall-moviment liberu u l-kontrolli fil-fruntieri interni b'mod gradwali u kkoordinat.

L-iskambju ta' informazzjoni u l-aħjar prattiki bejn il-Kummissjoni u l-Istati Membri, inkluż fil-“Grupp ta' Informazzjoni COVID-19 — Affarijiet Interni”, se jkompli jiffacilita dan il-proċess.

Il-Kummissjoni tistieden lill-Istati Membri biex jipprovdu data lill-ECDC biex jiżguraw li l-mappa tal-livell ta' trażmissjoni tal-COVID-19 fil-livell subnazzjonali tkun kompluta u aġġornata.

b) Jerġgħu jibdew is-servizzi tat-trasport b'mod sikur

Bil-Komunikazzjoni “COVID-19: Linji gwida dwar ir-ritorn progressiv tas-servizzi tat-trasport u l-konnettività”⁷, il-Kummissjoni qed tipprovdi gwida bbażata fuq qafas ta' prinċipji u sett ta' għodod komuni.

Dan se jgħin biex jerġgħu jibdew jaħdmu s-servizzi tat-trasport ta' kull tip madwar l-UE b'mod konsistenti u li jinftiehem: it-teħid ta' miżuri kkoordinati u bbażati fuq ir-riskju li huma nondiskriminatorji u proporzjonati, limitati fil-kamp ta' applikazzjoni u fit-tul għal dak li huwa meħtieġ biex tiġi protetta s-saħħa pubblika; it-teħid ta' miżuri mmirati minflok projbizzjonijiet ġenerali; it-tneħħija ta' restrizzjonijiet fuq it-trasport individwalizzat; u t-tishih tal-għażliet tat-trasport kollettiv aktar sikur.

Il-Kummissjoni se taħdem biex tiżgura li l-miżuri li jittieħdu fl-Istati Membri jkunu kompatibbli, koordinati u aċċettati b'mod reċiproku bejn il-fruntieri u bejn ir-reġjuni. Għal darb'ohra, dan se jagħti lin-nies aktar liberta', sikurezza u ċertezza biex jivvjaġġaw.

Dawn il-Linji Gwida jindirizzaw ukoll kif trid tiġi protetta s-saħħa tal-ħaddiema tat-trasport u tal-passiġġieri, u kif irid jitnaqqas ir-riskju ta' infezzjonijiet fiċ-ċentri tat-trasport u fil-vetturi f'kull mezz tat-trasport. Filwaqt li wiehed iqis l-iżvilupp ta' ċirkostanzi epidemjoloġiċi u ta' htigijiet ta' konnettività li qed jinbidlu, l-Istati Membri se jkollhom bżonn jaġġustaw il-miżuri b'mod proattiv biex jiżguraw il-bilanċ ġust bejn il-protezzjoni tas-saħħa pubblika u t-tħaddim mill-ġdid tas-servizzi tat-trasport, b'rabta ma' attivitajiet ekonomiċi ohra, bħat-turiżmu. L-Aġenzija Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol (OSHA) ippublikat ukoll miżuri ġenerali ta' saħħa u sikurezza fuq il-post tax-xogħol fir-rigward tar-ritorn lejn il-postijiet tax-xogħol⁸.

Il-Kummissjoni qed tipprovdi gwida lill-Istati Membri dwar kif għandhom jerġgħu jibdew jithaddmu s-servizzi tat-trasport u l-konnettività b'mod progressiv u b'mod koordinat.

⁷ C(2020) 3139

⁸ COVID-19: BACK TO THE WORKPLACE - Adapting workplaces and protecting workers [LURA LEJN IL-POST TAX-XOGHOL - Nadattaw il-postijiet tax-xogħol u niproteġu l-ħaddiema] . <https://osha.europa.eu/en/publications/covid-19-back-workplace-adapting-workplaces-and-protecting-workers/view>

c. **Jerġgħu jibdeu is-servizzi tat-turiżmu bl-inqas riskji għas-saħħa**

Permezz tal-**Komunikazzjoni “COVID-19: Gwida tal-UE biex jerġgħu jibdeu progressivament is-servizzi tat-turiżmu u għall-protokoll tas-saħħa fi stabbilimenti tal-ospitalità”**⁹, il-Kummissjoni tistabbilixxi prinċipji biex jiggwidaw lill-Istati Membri dwar kif għandhom jerġgħu jibdeu l-attivitàjiet tat-turiżmu u dwar il-protokoll relatati mal-COVID-19 għall-istabbilimenti tal-ospitalità li jnaqqsu r-riskji ta' infezzjoni kemm għall-klijenti kif ukoll għall-persunal ospitanti.

Din il-Gwida hija bbażata fuq il-parir tal-ECDC u tfittex li tipproteġi lit-turisti u lill-ħaddiema, filwaqt li jiġu rrispettati r-regoli tas-saħħa pubblika u l-miżuri ta' tbeġħid soċjali fis-seħħ fl-Istati Membri. Dawn il-miżuri għandhom ikunu flessibbli, skont is-sitwazzjoni lokali tas-saħħa u jippermettu ftuħ mill-ġdid gradwali ta' segmenti tat-turiżmu. Il-Gwida tipproponi sett minimu ta' prinċipji, li fl-istess ħin jissodisfaw rekwiżiti rigorużi ta' saħħa u sikurezza, u tenfasizza l-importanza ta' informazzjoni aġġornata u faċilment aċċessibbli għall-vjaġġaturi.

Għan-nies dan se jfisser li se jkun hemm regoli raġonevoli li jkunu jinftieħu b'mod ċar li jippermettulhom b'mod sikur li:

- Joqogħdu f'lukandi, siti tal-ikkampjar, Bed & Breakfasts jew stabbilimenti oħra tal-akkomodazzjoni turistika;
- Jiekl u jixorbu fir-ristoranti, il-barrijiet u l-kafetteriji;
- Imorru l-bajjiet u zoni oħra ta' divertiment¹⁰.

Il-Kummissjoni qed tipprova gwida lill-Istati Membri dwar kif għandhom jerġgħu jibdeu b'mod progressiv is-servizzi tat-turiżmu u jimplementaw protokoll xierqa tas-saħħa u s-sikurezza.

d. **L-użu tat-teknoloġija diġitali**

In-nies għandhom jingħataw is-setgħa li jipproteġu lilhom infushom u lill-oħrajn permezz ta' mġiba responsabbli. Jeħtieġ li jkollhom aċċess għall-informazzjoni, inkluż permezz ta' mezzi diġitali, dwar il-fruntieri u l-ivvjaġġar, dwar l-istabbilimenti turistiċi, u dwar il-kundizzjonijiet ta' sigurtà u saħħa fil-post li bi hsiebhom imorru. Jeħtieġu din l-informazzjoni kemm biex jippjanaw il-vjaġġi tagħhom kif ukoll għal waqt il-vaganzi stess. Jeħtieġ ukoll li jiġu assigurati li r-regoli dwar is-saħħa u s-sigurtà pubblika stabbiliti jirrispettaw l-istess kriterji fl-Istati Membri kollha.

Tul dan is-sajf u fix-xhur li ġejjin x'aktarx li l-Ewropej se jagħzlu destinazzjonijiet turistiċi domestiċi u Ewropej. Biex ikunu ċerti li jistgħu jivvjaġġaw u jqattgħu l-vaganzi tagħhom b'mod sikur, huma se jkunu jeħtieġu aċċess faċli għal informazzjoni f'ħin reali dwar is-sitwazzjoni fil-fruntieri, ir-restrizzjonijiet fuq l-ivvjaġġar, pariri dwar l-ivvjaġġar, is-saħħa pubblika u l-miżuri ta' sikurezza, fejn għandhom imorru f'każ ta' kwistjonijiet ta' saħħa, u s-servizzi tat-turiżmu disponibbli. Il-Kummissjoni se twaqqaf sit web apposta b'mappa interattiva li tikkombina informazzjoni mill-Istati Membri u l-industrija turistika

⁹ C(2020) 3251

¹⁰ Inklużi zoni b'servizzi ta' barra, kantins, marini.

u tal-ivvjaġġar.

It-teknoloġiji u d-*data* diġitali għandhom rwol importanti fil-ġlieda kontra l-pandemija. L-applikazzjonijiet tal-mowbajl jistgħu jsaħħu l-istrateġiji li jittraċċaw il-kuntatt u jappoġġaw lill-awtoritajiet tas-saħħa pubblika fil-monitoraġġ u l-konteniment tat-tixrid tal-virus. L-intelligenza artifiċjali (IA) u r-robotika jistgħu jgħinu wkoll fil-monitoraġġ ta' tbeġħid fiżiku skont il-liġi dwar il-protezzjoni tad-*data* jew il-faċilitazzjoni ta' diżinfettar, speċjalment f'postijiet bi flussi regolari ta' turizmu. Permezz tal-Hubs ta' Innovazzjoni Diġitali, il-Kummissjoni se tuża appoġġ dedikat għan-negozji tat-turizmu lokali biex tgħinhom ilaħħqu mar-realtajiet ġodda tal-istaġun turistik (jigifieri, robots għad-diżinfettar u t-tindif, il-ġestjoni tal-folol, sistemi ta' prenotazzjoni intelligenti, eċċ.), inkluża hackathon iddedikat dwar l-użu tat-teknoloġiji diġitali fit-turizmu¹¹.

Fl-istess hin, dawn it-teknoloġiji jistgħu jagħtu s-setgħa lin-nies li jieħdu, huma stess, dawk il-miżuri ta' tbeġħid fiżiku li jidhrilhom li huma effettivi u aktar speċifiċi għall-każ tagħhom. Dawn l-applikazzjonijiet huma partikolarment rilevanti waqt il-fażi tat-tneħħija tal-miżuri ta' konteniment, meta r-riskju ta' infezzjoni jikber minhabba li aktar u aktar nies jġu f'kuntatt ma' xulxin.

Meta l-ivvjaġġar fl-UE jerga' jibda, l-awtoritajiet pubbliċi, dawk li jivvjaġġaw kuljum jew li jivvjaġġaw fuq xogħol u t-turisti, jistgħu jużaw l-apps għat-traċċar tal-kuntatti għall-benefiċċju tagħhom, filwaqt li jirrispettaw ir-rekwiżiti tal-privatezza, ir-regoli dwar il-protezzjoni tad-*data* u l-użu volontarju ta' apps bħal dawn. Għal dan il-għan, l-interoperabbiltà hija essenzjali sabiex l-utenti jkunu avżati mill-app tagħhom, ikunu fejn ikunu fl-Ewropa. Il-Kummissjoni u l-Istati Membri qed jaħdmu biex jiżguraw li: illum jiġi ppubblikat protokoll dwar il-prinċipji tal-interoperabbiltà, żviluppat mill-Istati Membri permezz tan-network tas-saħħa elettronika, bl-appoġġ tal-Kummissjoni.

In-negozji u l-gvernijiet jistgħu wkoll jużaw soluzzjonijiet diġitali għal skopijiet ta' ppjanar u għall-ġestjoni tal-fluss tat-turisti, pereżempju fir-rigward tal-għadd massimu globali ta' l-jieli ta' soġġorn f'reġjun, in-numru massimu ta' viżitaturi f'siti kulturali u ta' wirt storiku jew jippjanaw il-hin għal dawk bil-ħsieb li jżuru xi mużew jew li johorġu jieklu f'xi ristoranti.

Il-Kummissjoni u l-Istati Membri se jkomplu jiżviluppaw il-qafas Ewropew għall-interoperabbiltà għall-applikazzjonijiet mobbli biex jappoġġaw it-traċċar tal-kuntatti.

Il-Kummissjoni se twaqqaf sit web apposta b'mappa li tiġbor informazzjoni f'hin reali marbuta mat-turizmu.

*Il-Kummissjoni se tappoġġa soluzzjonijiet innovattivi li jkunu konformi mal-liġi dwar il-protezzjoni tad-*data* għall-użu tal-IA u r-robotika biex tiġi miġġielda l-pandemija tal-COVID-19 u tgħin lin-negozji tat-turizmu jlaħħqu mar-realtajiet il-ġodda.*

e. Niproteġu d-drittijiet tagħhom

In-nies mhux dejjem jġu rimborsati direttament għall-flus li jkunu hallsu minn qabel għat-trasport ikkancelat u għas-servizzi tal-ivvjaġġar. F'xi każijiet, jistgħu jhabbtu wiċċhom ma' penali ta'

¹¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-innovation-hubs>

kanċellazzjoni għal servizzi turistiċi li ma setgħux jużaw. Għalhekk huwa importanti li jkollhom aċċess għal informazzjoni affidabbli kif ukoll għal assistenza u korpi ta' riżoluzzjoni tat-tilwim effiċjenti.

Il-konsumaturi residenti fl-Unjoni jistgħu jiddependu fuq appoġġ bla hlas min-network ta' Ċentri Ewropej għall-Konsumatur (ECC) meta jipprenotaw il-vaganzi f'pajjiż iehor tal-UE. Tul dawn il-ġimgħat l-ECCs li kienu qed jassistu l-konsumaturi bix-xiri transfruntier tagħhom raw zieda fl-ghadd ta' rikjести għall-informazzjoni ('il fuq minn 5000 fl-aħħar ġimgħa ta' April 2020¹²). Il-korpi nazzjonali għar-riżoluzzjoni tat-tilwim innutaw ukoll zieda fit-tilwim relatat mat-turiżmu.

It-trasparenza tal-proċeduri tal-prenotazzjoni tal-ivvjaġġar bhalissa hija partikolarment importanti biex jingħataw inċentivi għall-ivvjaġġar fil-futur u biex jiġu żgurati Prattiki kummerċjali ġusti li ma jippermettu lil ebda operatur japprofitta minn dikjarazzjonijiet qarrieqa, bhal meta wiehed jagħti x'jifhem li ċerti postijiet huma mfittxijin ħafna. In-Netwerk ta' Kooperazzjoni għall-Protezzjoni tal-Konsumatur (CPC), ikkoordinat mill-Kummissjoni, jinsab fi djalogu mal-pjattaformi ta' vjaġġar online u mal-kumpaniji tal-kiri tal-karozzi għal raġunijiet ta' trasparenza u ġustizzja b'rabta mal-prenotazzjonijiet online u diġà kien f'kuntatt magħhom meta ġie bżonn ta' informazzjoni marbuta mar-restrizzjonijiet fuq l-ivvjaġġar.

Il-Kummissjoni qed tassisti ċ-Ċentri Ewropej tal-Konsumaturi sabiex jiġbru sugġerimenti u informazzjoni dwar akkomodazzjonijiet, kiri tal-karozzi, u avvenimenti kkanċellati li kienu ġew prenotati bħala servizzi individwali¹³. Il-Kummissjoni se tqis modi kif is-servizzi tal-ECC, abbażi ta' shubiji ma' korpi simili f'pajjiżi terzi, ikunu jistgħu jiġu estiżi għall-vjaġġaturi li jirrisjedu f'pajjiżi terzi. Il-Kummissjoni se tappoġġa wkoll il-bini tal-kapaċità għal korpi ta' Soluzzjonijiet Alternattivi għat-Tilwim, li jgħinu lill-konsumaturi u lin-negozjanti jsibu soluzzjonijiet amikevoli.

III. NERĠĠHU NĠIBU LIT-TURIŻMU FUQ SAQAJH

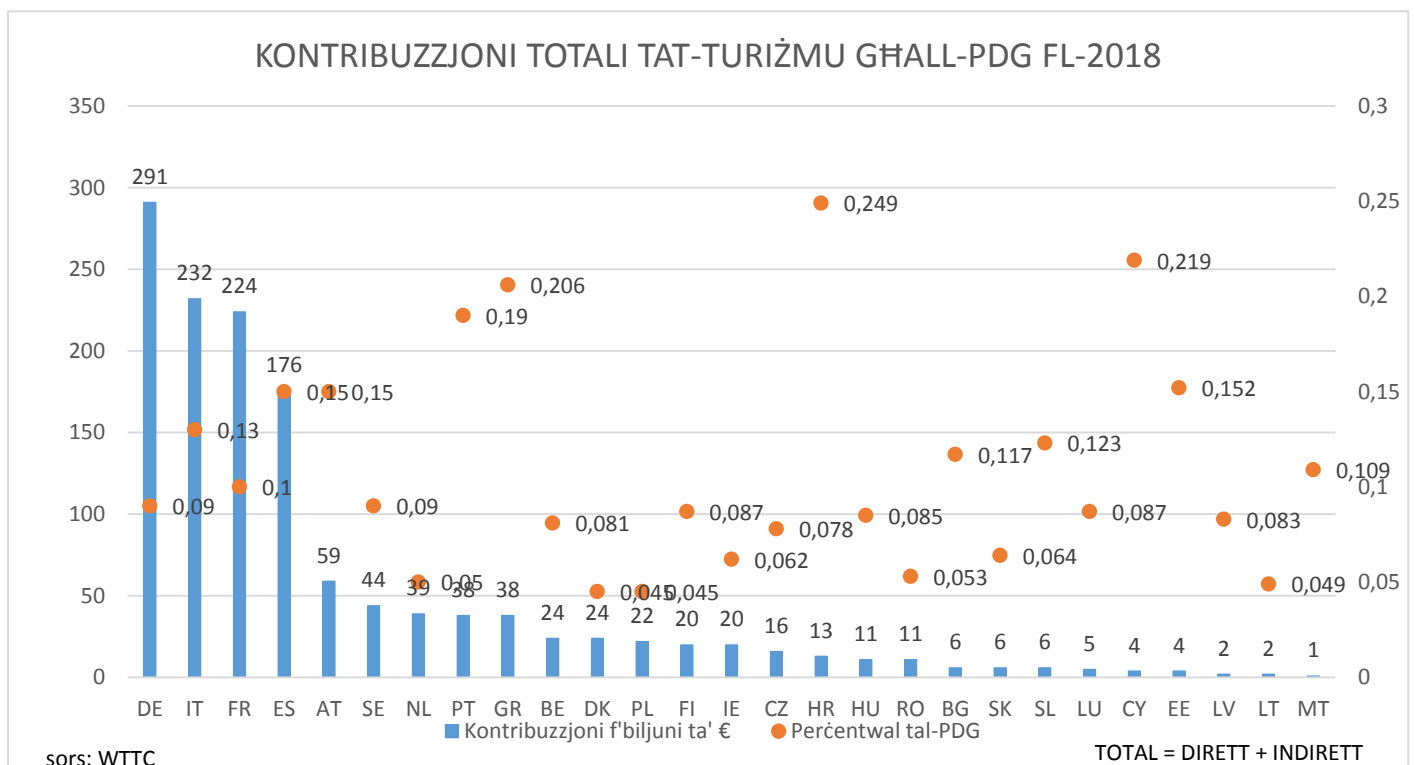
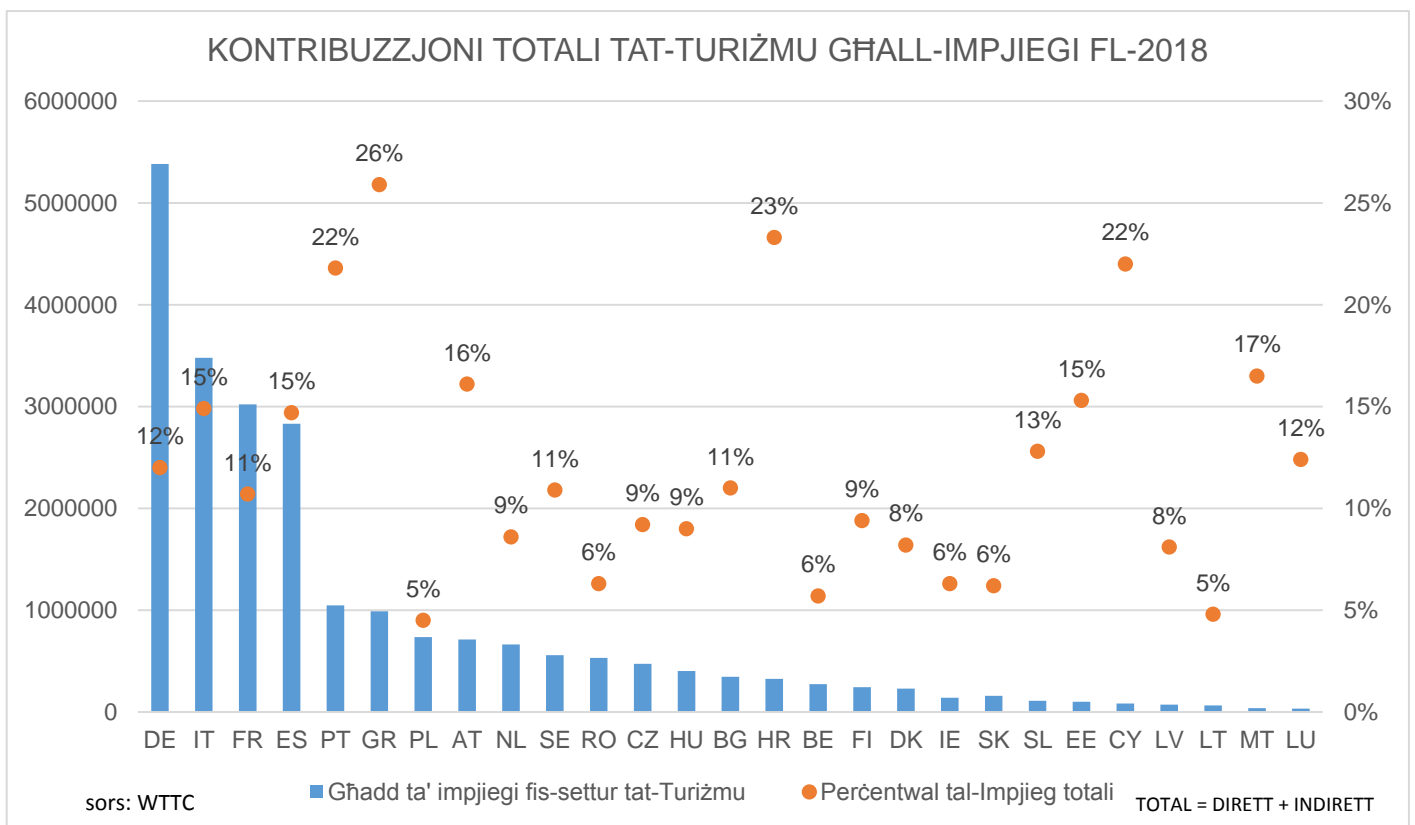
Il-miżuri ta' hawn fuq għandhom jagħtu lin-nies il-possibbiltà u l-fiduċja li jivvjaġġaw b'mod sikur. Izda wahedhom mhux se jkunu biżżejjed biex jiżguraw li jkun hemm staġun tas-sajf tajjeb. L-industrija tat-turiżmu tagħna tinsab f'sitwazzjoni diffiċli u jehtieg żbokk mnejn tohroġ mill-kriżi u tirkupra.

a) **L-importanza fundamentali tat-turiżmu**

¹² Id-data tal-ECC-Net b'rabta mal-COVID-19 tinsab hawn: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumers/resolve-your-consumer-complaint/european-consumer-centres-network-ecc-net_mt

Il-mistoqsijiet tal-konsumaturi huma l-aktar dwar it-trasport bl-ajru tal-passiġġieri, is-servizzi ta' akkomodazzjoni, u l-vaganzi kollox inkluz.

¹³ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumers/resolve-your-consumer-complaint/european-consumer-centres-network-ecc-net/faq-cancellations-individually-booked-accommodations-car-rental-and-events-due-covid-19_en

It-turiżmu huwa r-raba' l-akbar kategorija ta' esportazzjoni tal-UE u jgħib benefiċċji li jkomplu jferrgħu fl-ekonomija Ewropea kollha: EUR 1 ta' valur miżjud iġġenerat mit-turiżmu jirriżulta f'56 ċenteżmu addizzjonali ta' valur miżjud bħala effett indirett fuq

industriji oħra.

It-turiżmu huwa ekosistema kumplessa b'hafna atturi: fornituri ta' informazzjoni u servizzi offline u online (uffiċċji turistiċi, pjattaformi diġitali, fornituri tat-teknoloġija tal-ivvjaġġar), agenti tal-ivvjaġġar u operatori turistiċi, fornituri tal-akkomodazzjoni, organizzazzjonijiet għall-ġestjoni tad-destinazzjoni, attrazzjonijiet għall-viżitaturi u attivitajiet għat-trasport tal-passiġġieri. It-turiżmu u t-trasport huma mibnija wkoll fuq industriji kbar (eż. il-konstruzzjoni, il-manifattura tal-inġenji tal-ajru, il-bini tal-bastimenti). Korporazzjonijiet multinazzjonali kbar joperaw flimkien ma' kumpaniji żgħir, li 90 % tagħhom li huma SMEs. It-turiżmu huwa prezenti f'hafna tipi differenti ta' zoni u reġjuni: centri urbani, insulari, kostali, rurali, zoni remoti u r-reġjuni ultraperiferiċi tal-UE¹⁴.

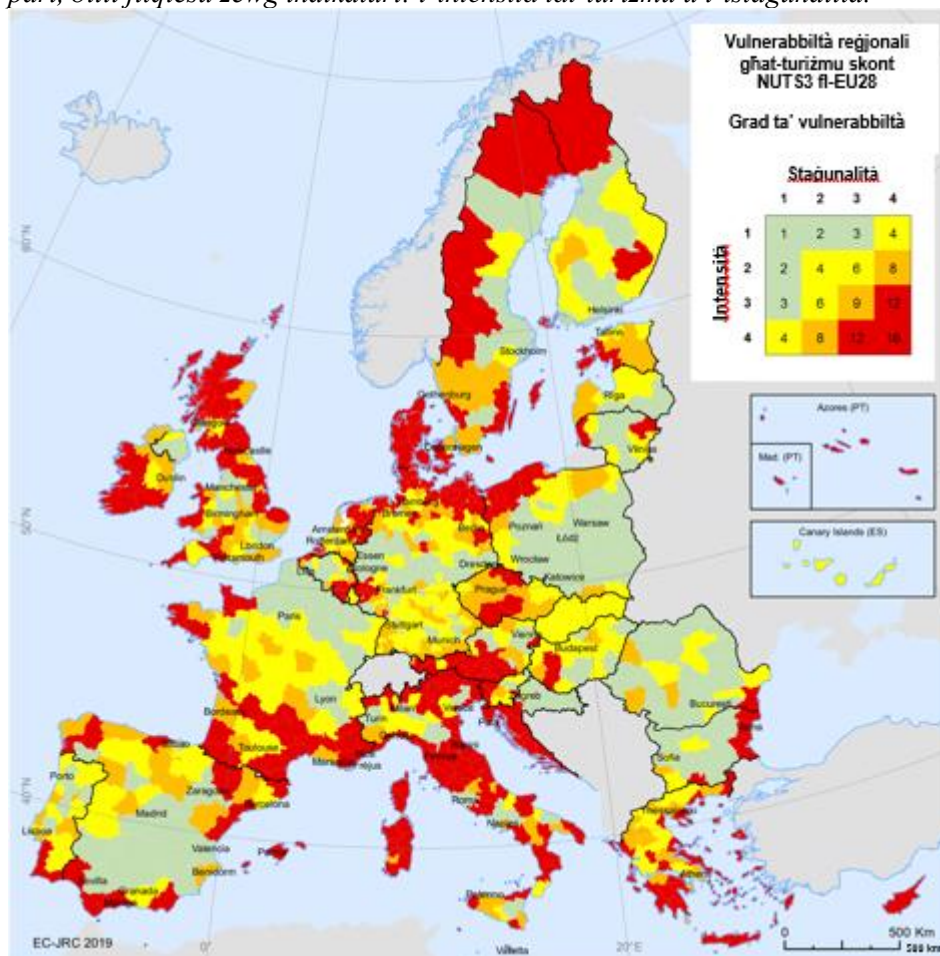
Sors: WTTC

It-turiżmu huwa s-sinsla tal-ekonomija għal hafna Stati Membri (erbgha minnhom huma fost l-aqwa destinazzjonijiet dinjin għall-wasliet internazzjonali¹⁵.) Ir-reġjuni fl-Ewropa jvarjaw fid-dipendenza tagħhom fuq l-attivitajiet turistiċi. L-impatt huwa b'saħħtu fuq il-gżejjer, ir-reġjuni kostali u dawk ultraperiferiċi, minhabba d-dipendenza tagħhom fuq l-attivitajiet turistiċi jew id-dipendenza tagħhom fuq l-ivvjaġġar internazzjonali bl-ajru. Iż-zoni rurali, b'konnettività limitata u li jiddependu fuq it-turiżmu, ukoll hassew impatt qawwi.

¹⁴ Ir-reġjuni ultraperiferiċi tal-UE kif definiti fl-Artikolu 349 tat-TFUE - 9 reġjuni tal-UE li jinsabu fl-Oċean Atlantiku, l-Oċean Indjan, fil-Karibew u fl-Amerika Latina, il-koll hlied wiehed huma gzejjer li jiddependu mit-turiżmu. It-Trattat jipprovdi għal mizuri tal-UE mfassla apposta biex jiġu appoggati dawn ir-reġjuni.

¹⁵ Franza, Spanja, l-Italja, il-Ġermanja

Mappa ta' vulnerabbiltà reġjonali. Sors: il-JRC. L-Indiċi tal-Vulnerabbiltà jiġi evalwat bejn il-pari, billi jitqiesu żewġ indikaturi: l-intensità tat-turiżmu u l-istaġunalità.

b) L-impatt tal-kriżi

Il-pandemija qed tpoġġi l-ekosistema tat-turiżmu tal-UE taht pressjoni bla preċedent. Minhabba r-restrizzjonijiet fuq l-ivvjaġġar u f'oqsma oħra, it-turiżmu waqaf gradwalment matul l-ewwel kwart tal-2020 fl-UE u mad-dinja kollha. L-OECD tisma li dan it-tnaqqis hu ta' bejn 45 % u 70 %, skont it-tul tal-kriżi tas-saħha u skont il-pass tal-irkupru.

L-intrapriżi tat-turiżmu qed ihabbtu wiċċhom ma' **kriżi ta' likwidità akuta**. Skont l-istimi tal-industrija, it-telf tad-dhul fil-livell Ewropew lahaq il-85 % għal-lukandi u r-ristoranti, 85 % għall-operaturi turistiċi u għall-aġenziji tal-ivvjaġġar, 85 % għall-ferroviji fuq distanzi twal u 90 % għall-kruċieri u l-linji tal-ajru. L-industrija tal-UE għall-ivvjaġġar u t-turiżmu tirrapporta tnaqqis tal-prenotazzjonijiet fil-medda ta' bejn 60 % u 90 %, meta mqabbla mal-perjodi korrispondenti fis-snin preċedenti. L-SMEs qed isofru l-iktar minhabba l-kriżi: minhabba nuqqas ta' likwidità u nuqqas ta' ċertezza, qed ibatu biex ikampaw, jaċċessaw il-finanzjament u jżommu l-impjegati u t-talent tagħhom.

Mingħajr azzjoni urgenti u finanzjament ta' emerġenza biex ikampaw sakemm jerggħu jibdedw il-flussi turistiċi, hafna kumpaniji kapaċi jfallu fil-gimghat jew ix-xhur li ġejjin.

L-impjiegi huma mhedda wkoll. It-turizmu jiddependi hafna mill-haddiema stagunali u temporanji (23%¹⁶), li hafna minnhom huma zghazagh (37% tal-haddiema tat-turizmu ghandhom inqas minn 35 sena), nisa (59%), u minn pajjizi ohra (15% mill-UE jew mhux mill-UE)¹⁷. Dawn l-impjiegi spiss huma kkoncentrati f'regjuni minghajr ebda sors alternattiv ta' impjieg u jinvolvu haddiema b'livell baxx ta' hiliel, u fejn it-turizmu jammonta ghal bejn 10% u 50% tal-impjiegi totali f'hafna minnhom, inkluzi r-regjuni gzejjer, remoti u ultraperiferici. It-turizmu huwa parti importanti mill-grupp ta' atturi tal-ekonomija soċjali li jikkontribwixxu ghall-inklużjoni soċjali. Jekk ma jkunx hemm azzjoni urgenti li tappoġġa l-impjiegi, il-kriżi tista' twassal biex jintilfu 6 miljun impjieg fl-Ewropa u tista' thalli impatt negattiv fuq l-ghajxien ta' hafna aktar nies fi Stati Membri differenti, hafna drabi fost dawk l-aktar ekonomikament vulnerabbli.

c) **Nindirizzaw il-kwistjoni tal-likwidità**

Numru ta' Stati Membri, taht il-Qafas Temporanju ta' Ghajnuna mill-Istat adottat f'Marzu 2020, digà hadu azzjoni biex jipprovdu ghotjiet diretti sa EUR 800 000, jew self jew garanziji b'termini favorevoli hafna ghal ammonti akbar; jew, f'xi kazijiet, jaghtu kumpens lin-negozji ghall-hsarat imgarrba minhabba l-pandemija.

L-UE użat EUR 1 biljun bhala garanzija ghall-Fond Ewropew tal-Investment, li se jservi ta' ingranagġ ghal garanzija fuq is-self ta' EUR 8 biljun li jghin 100 000 SME fl-UE, inkluż fit-turizmu.

L-Inizjattiva ta' Investment fir-Rispons ghall-Coronavirus taghti lok ghal flessibbiltà konsiderevoli lill-Istati Membri li jiddirettaw il-finanzjament tal-koeżjoni biex jiprovdu likwidità immedjata ghall-SMEs li joperaw fit-turizmu u jghinuhom ihejju ruhhom ghall-istaġun tas-sajf/tax-xitwa 2020. B'mod partikolari, il-finanzjament tal-kapital operatorju tal-SMEs jista' jkopri l-ispejjeż tax-xogħol, il-materjali u l-inputs operattivi, l-inventarji u l-ispejjeż ġenerali, il-kera u l-utilitajiet. Dan ikun jinkludi wkoll il-possibbiltà ta' finanzjament kemm ghall-kumpaniji kif ukoll ghall-awtoritajiet reġjonali biex jikkonformaw mal-protokoll tas-saħha pubblika, inkluż it-tindif, it-tagħmir protettiv, l-adattament tal-ispazji pubbliċi, is-saħha u l-kapaċitajiet mediċi biex jintlaħqu għadd akbar ta' vizitaturi.

Lil hinn mill-assistenza lin-negozji tat-turizmu biex jadattaw għar-rekwiziti tas-saħha pubblika, l-appoġġ finanzjarju tal-UE u dak nazzjonali għandu jkun disponibbli biex jistimula investimenti addizzjonali li jsaħhu r-reziljenza.

Sabiex jghinu lir-regjuni li ntlaktu l-agħar mill-kriżi, l-Istati Membri ghandhom jizviluppaw strategiji komprensivi ta' rkupru ghal dawn ir-regjuni, abbażi tal-ispeċjalizzazzjoni intelligenti eżistenti u l-istrategiji territorjali mmexxija mill-politika ta' koeżjoni. Strategiji bhal dawn, fl-ewwel stadju ghandhom jappoġġaw kumpaniji fit-turizmu u servizzi relatati biex jerggħu jibdew joperaw permezz ta' aċċess aħjar ghall-finanzjament. Dan għandu jsir flimkien ma' miżuri li jippromwovu d-digitalizzazzjoni, is-sostenibbiltà u l-investment fil-hiliet permezz tal-Fond Ewropew ghall-Izvilupp

¹⁶ Jeżistu differenzi kbar fl-Unjoni Ewropea (li jvarjaw minn 5% ta' kuntratti temporanji għat-turizmu f'Malta ghal 45% fil-Greċja). Hemm ukoll differenzi kbar bejn diversi setturi tal-industrija tat-turizmu (27% ghall-impjiegi temporanji fis-settur tal-akkomodazzjonijiet, 12% ghall-aġenziji tal-ivvjaġġar u l-operaturi turistiċi, 9% għat-trasport bl-ajru). Sors: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tourism_industries_-_employment#Characteristics_of_jobs_in_tourism_industries

¹⁷il-Eurostat: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tourism_industries_-_employment#Characteristics_of_jobs_in_tourism_industries

Reġjonali u l-Fond Soċjali Ewropew biex jiġu promossi t-turiżmu u l-mobbiltà sostenibbli, kif ukoll id-diversifikazzjoni ekonomika biex tinbena reziljenza għal xokkijiet esterni.

Dawn l-istrategiji għandhom ukoll jidderieġu l-fondi ta' koeżjoni attwali lejn investimenti li jġibu lura l-fiduċja tat-turisti bħall-ġestjoni ta' spazji pubbliċi u l-implimentazzjoni ta' protokoll tas-saħħa u s-sikurezza. Il-Kummissjoni se tiżgura li l-appoġġ għar-reġjuni li jiddependu b'mod qawwi mit-turiżmu jkun immirat b'mod aktar effettiv fil-generazzjoni li jmiss tal-programmi ta' koeżjoni.

Il-Kummissjoni se tteġġeg ukoll il-kollaborazzjoni bejn ir-reġjuni biex jiżviluppaw soluzzjonijiet intelligenti għall-irkupru fl-ekosistema tat-turiżmu. Wara s-suċċess tal-proġett pilota reċenti, il-Kummissjoni se tniedi sejha ġdida għal sħubija interreġjonali b'rabta mat-turiżmu biex tikkondividi, tittestja u timplimenta soluzzjonijiet intelligenti ġodda għall-irkupru, billi tohloq katina tal-valur ġdida ta' turiżmu innovattiv, responsabbli u sostenibbli.

Il-Kummissjoni se tteġġeg lill-Istati Membri u lir-reġjuni l-aktar milquta mit-tnaqqis fir-ritmu ekonomiku marbut mat-turiżmu jużaw il-possibbiltajiet li toffri l-Inizjattiva ta' Investiment fir-Rispons għall-Coronavirus biex jiġu appoġġati l-SMEs tat-turiżmu bħala parti mir-riprogrammar tal-fondi ta' koeżjoni li għaddej bħalissa.

d) Vouchers attraenti, volontarji: jirbhu kemm in-negozji kif ukoll il-klijenti

L-ikbar problema tal-likwidità għall-industrija tal-ivvjaġġar u tat-turiżmu li qed tikkonfronta għadd bla preċedent ta' talbiet ta' rimbors għall-kancellazzjonijiet hija n-nuqqas ta' prenotazzjonijiet ġodda. Sabiex jiġu ċċarati r-regoli applikabbli tal-Unjoni f'dan il-qasam, fit-18 ta' Marzu l-Kummissjoni adottat linji gwida interpretattivi dwar ir-Regolamenti tal-UE dwar id-Drittijiet tal-Passiġġieri, u fid-19 ta' Marzu haġġet gwida informali dwar l-applikazzjoni tad-Direttiva dwar il-vjaġġi kollox inkluz.

Bir-Rakkomandazzjoni Rakkomandazzjoni dwar vouchers offruti lill-passiġġieri u lill-vjaġġaturi bħala alternattiva għar-rimbors ta' pakketti tal-ivvjaġġar u servizzi tat-trasport ikkancellati fil-kuntest tal-pandemija tal-COVID-19¹⁸, il-Kummissjoni għandha l-għan li tiżgura li l-vouchers għall-passiġġieri u l-vjaġġaturi jsiru alternattiva vijabbli u attraenti għar-rimbors għal vjaġġi kancellati. It-trasportaturi u l-operaturi tal-ivvjaġġar għandhom isegwu approċċ kongunt, filwaqt li jagħtu lill-passiġġieri u lill-vjaġġaturi għażla attraenti u affidabbli bejn rimbors ta' flus, f'konformità mad-drittijiet legali tagħhom skont id-dritt tal-UE, jew minflok jaċċettaw voucher.

Sabiex jipprovdu inċentiv għall-passiġġieri u l-vjaġġaturi biex jaċċettaw il-vouchers minflok ir-rimbors, il-vouchers għandhom ikunu protetti kontra l-insolvenza ta' min johroghom u jkunu rimborsabbli wara massimu ta' sena jekk ma jintużawx. L-operaturi għandhom jikkombinaw ukoll ċerti karatteristiċi biex il-vouchers ikunu attraenti għall-passiġġieri jew għall-vjaġġaturi. Pereżempju, il-vouchers għandhom jiprovdu flessibbiltà dwar il-firxa ta' servizzi li għalihom jistgħu jintużaw u t-trasferibbiltà tagħhom. Dan jippermetti wkoll li l-passiġġieri u l-vjaġġaturi jkunu aktar kunfidenti li jagħmlu

¹⁸ C(2020) 3125

prenotazzjonijiet ġodda. Vouchers aċċessibbli b' mod wiesa' u sikuri jipprovdu soluzzjoni kosteffiċjenti għall-operaturi biex iħallsu lura lill-vjaġġaturi u lill-passiġġieri.

Lill-passiġġieri u lill-vjaġġaturi, it-trasportaturi u l-organizzaturi għandhom joffru lhom vouchers li jipprezentaw alternattiva attraenti u affidabbli għar-rimbors fi flus, bil-karatteristiċi deskritti fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni. Il-vouchers għandhom ikunu protetti kontra l-insolvenza tat-trasportaturi u tal-organizzaturi u jkunu rimborsabbli wara sena jekk ma jintużawx.

L-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi u tal-passiġġieri fil-livell nazzjonali u tal-Unjoni għandhom iheggu lill-vjaġġaturi u lill-passiġġieri jaċċettaw vouchers li jipprezentaw il-karatteristiċi deskritti f' din ir-Rakkomandazzjoni, minflok ir-rimbors fi flus.

L-organizzazzjonijiet tan-negozju, tal-konsumaturi u tal-passiġġieri fil-livell nazzjonali u tal-Unjoni, u l-awtoritajiet tal-Istati Membri, fosthom il-korpi nazzjonali tal-infurzar tagħhom, għandhom jikkontribwixxu biex jinfurmaw lill-partijiet ikkonċernati kollha b' din ir-Rakkomandazzjoni u jikkooperaw għall-implimentazzjoni tagħha.

e) **Nibzghu għall-impjiegi**

Il-Fond Soċjali Ewropew qed jappoġġa skemi ta' xogħol b'ħinijiet iqsar biex jissalvagwardja l-impjiegi. Barra minn hekk, l-inizjattiva għall-Appoġġ biex jittaffew ir-Riskji ta' Qgħad f'Emerġenza (SURE) b' mod temporanju se tipprovdi għajnuma finanzjarja ta' massimu ta' EUR 100 biljun biex tgħin lill-Istati Membri jkopru l-kostijiet tal-iskemi nazzjonali ta' xogħol b'ħinijiet iqsar u miżuri simili li jippermettu lill-kumpaniji jissalvagwardjaw l-impjiegi. Programmi pubbliċi bħal dawn jippermettu lill-intrapriżi jnaqqsu l-ħinijiet tax-xogħol filwaqt li jipprovdu appoġġ għall-introjt lill-haddiema tagħhom.

Il-prijorità ewlenija hi li l-haddiema li jtilfu l-impjieg jiġu appoġġati biex isibu impjieg ġdid. Dan jehtieg shubijiet bejn is-servizzi tal-impjieg, is-shab soċjali u l-kumpaniji biex jiffacilitaw il-kollokament rapidu f' impjiegi ġodda u t-taħriġ mill-ġdid, bl-enfasi fuq iż-żgħażaġh u inkluz l-appoġġ għall-haddiema staġunali.

Biex tiżdied ir-reziljenza u biex fil-futur jiġu evitati nuqqasijiet ta' ħiliet li huma meħtieġa għat-tranzizzjoni ekoloġika u digitali¹⁹, jenhtieg li l-Istati Membri jzidu wkoll l-opportunitajiet eżistenti għat-titjib tal-ħiliet, permezz ta' fondi nazzjonali u tal-UE (eż. il-Fond Soċjali Ewropew, InvestEU, u l-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali).

Fil-livell tal-UE, il-pjan ta' azzjoni għall-kooperazzjoni settorjali dwar il-ħiliet jipprovdi qafas għall-kooperazzjoni strateġika bejn il-partijiet ikkonċernati ewlenin biex jindirizzaw il-bżonnijiet tal-ħiliet fuq medja ta' żmien qasira u medja f' setturi partikolari, fosthom it-turiżmu²⁰. L-Aġenda għall-Ħiliet aġġornata li ġejja se tkompli tappoġġa l-kooperazzjoni settorjali biex jiġu indirizzati l-ħiliet li hemm bżonn, b'enfasi fuq il-ħiliet għal tranzizzjonijiet digitali u ekoloġiċi ta' suċċess. Reġjuni bi strateġiji ta' speċjalizzazzjoni intelligenti għat-turiżmu u raggruppamenti Ewropej attivi fit-turiżmu jistgħu jingħaqdu f' dan ir-rigward, appoġġati mill-programmi Erasmus u Interreg.

¹⁹ https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/support-business/skills_mt

²⁰ <https://nexttourismgeneration.eu/>

f) Nippromwovu t-turiżmu lokali

It-turiżmu domestiku u intra-UE se jkun l-iktar mifruq fuq it-terminu l-qasir. 267 miljun Ewropew (62% tal-popolazzjoni) jieħdu mill-inqas vaganza waħda fis-sena u 78% tal-Ewropej iqattgħu l-btajjel tagħhom fil-pajjiż tal-orijini tagħhom jew f'pajjiż ieħor tal-UE²¹.

Jekk inharsu lejha b'mod kreattiv, ladarba jitneħhew il-miżuri tal-lockdown, il-kriżi toffri opportunità biex l-Ewropej igawdu d-diversità rikka tal-kultura u tan-natura f'pajjiżhom jew f'pajjiżi ohra tal-UE, u jiskopru esperjenzi godda s-sena kollha.

Bosta reġjuni u bliet Ewropej jiddependu ħafna mit-**turiżmu kulturali**²². It-teknologija għenet biex it-turiżmu kulturali jiġgedded waqt din il-pandemija, minħabba li nfethu opportunitajiet godda għall-espressjoni tal-kreattività u billi twessgħu l-udjenzi. **It-turiżmu kostali**²³, **marittimu u tal-passaġġ fuq l-ilma intern, kif ukoll it-turiżmu rurali**²⁴ huwa preżenti f'bosta reġjuni tal-UE u qed johlq offerti ta' turiżmu lokalizzati u innovattivi għan-negozju 'l barra mill-istagun u opportunitajiet ta' rikreazzjoni. Qegħdin ifeġġu opportunitajiet godda biex niskopru gawhar kulturali u naturali mohbijin jew minsija eqreb ta' djarna, u biex induqu prodotti magħmula lokalment. Is-Sena Ewropea tal-Ferroviji proposta għall-2021 tista' tiffoka fuq dan il-mezz speċifiku tal-ivvjaġġar biex tippromwovi t-turiżmu intra-UE.

Fl-Istati Membri fejn ġew stabbiliti **skemi ta' vouchers ta' patroċinju** il-konsumaturi wrew entużjażmu biex jappoġġaw il-lukandi jew ir-ristoranti favoriti tagħhom. Skemi bħal dawn jistgħu jestendu għal negozji ohra relatati mat-turiżmu bħall-kultura u d-divertiment. Il-Kummissjoni se tippovdi portal tal-IT biex tenfasizzahom. Il-portal se jlaqqa' l-fornituri mal-inizjattivi u mal-pjattaformi kollha li joffru skemi bħal dawn. Se jgħin liċ-ċittadini jsibu l-inizjattivi u l-offerti kollha madwar l-UE. Barra minn hekk, u f'kooperazzjoni mal-Istati Membri, il-Kummissjoni se tappella għal wegħdiet ta' impenn biex jitnedew sistemi ta' vouchers ta' patroċinju mill-organizzazzjonijiet tat-turiżmu lokali, iżda wkoll minn parteċipanti fis-suq li huma attivi fis-settur tat-turiżmu, bħall-pjattaformi online żgħar u kbar (li permezz tagħhom ħafna negozji tat-turiżmu jagħmlu kuntatt mal-klijenti), il-kumpaniji tal-karti ta' kreditu u l-fornituri ta' sistemi tal-pagament.

Il-Kummissjoni f'kooperazzjoni mal-Istati Membri se tappella għal wegħdiet ta' impenn biex jitnedew sistemi ta' vouchers ta' patroċinju u se twaqqaf pjattaforma online biex tlaqqa' lil daww li jkunew wegħdu l-impenn tagħhom mal-fornituri fis-settur tat-turiżmu.

Il-Kummissjoni se tippromwovi tranżizzjoni lejn mudell aktar sostenibbli tat-turiżmu kostali u marittimu, bħala parti mill-approċċ strateġiku tagħha għal ekonomija blu sostenibbli. Se tappoġġa wkoll l-agrituriżmu bħala mudell sostenibbli ta' turiżmu fiż-żoni

²¹ Eurostat, "People on the move. Statistics on mobility in Europe" 2019

²² It-turiżmu kulturali, li jirrappreżenta 40% tat-turiżmu fl-Ewropa, inlaqat b'mod partikolari, għax il-biċċa l-kbira tal-attivitajiet kulturali, bħall-ferri u festivals, ġew ikkanċellati u istituzzjonijiet bħall-mużewijiet ingħalqu (92%)

²³ Aktar minn nofs (51,7 %) l-istabbilimenti tal-akkomodazzjoni turistika tal-UE jinsabu f'żoni kostali u l-Ewropej iqattgħu 30% tal-iljeli f'resorts hdejn il-baħar.

²⁴ Fl-2018, skont il-Eurostat, 45 % tal-kapaċità ta' akkomodazzjoni turistika (imkejla f'termini ta' sodod) tal-EU-27 kienet tinsab f'żoni rurali.

rurali.

Minn Ġunju, Europeana²⁵, il-pjattaforma Ewropea għall-Wirt Kulturali Diġitali, se tiżviluppa aktar l-angolu turistiku tagħha li juri l-ġawhar kulturali Ewropej u dawk moħbija. L-app li takkumpanja Cultural gems²⁶ se tniedi kampanja għal "cittadini ambaxxaturi" fit-tieni nofs tas-sena biex tippromwovi t-turiżmu ta' prossimità.

B'kooperazzjoni mal-Istati Membri, il-Kummissjoni se tkompli bl-isforzi preċedenti biex tappoġġa l-iskambju tal-informazzjoni u tteġġeg lill-Ewropej biex jiskopru d-diversità tal-pajsagġi, il-kulturi u l-esperjenzi fl-Ewropa, fosthom il-Kapitali Ewropej għat-Turiżmu Intelliġenti²⁷ u d-Destinazzjonijiet Ewropej ta' Eċċellenza (EDEN)²⁸.

IV. NAHDMU FLIMKIEN

Il-kwistjonijiet marbuta mat-turiżmu, mat-trasport u mal-fruntieri huma rregolati minn sensiela kumplessa ta' oqfsa ta' politika żviluppata u implimentata separatament fuq livelli differenti – lokali, reġjonali, nazzjonali u tal-UE. Il-bliet u xi kultant ir-reġjuni huma responsabbli għal firxa wiesgħa ta' politiki dwar it-turiżmu u t-trasport. Id-diversità tal-ekosistema tat-turiżmu hija riflessa fil-governanza tagħha, iżda dan joħloq ċertu sfidi wkoll għax miżuri ta' politika implimentati fil-livelli varji mingħajr koordinazzjoni jistgħu jinnewtralizzaw jew saħansitra jxekklu lil xulxin.

Flimkien u b'rabta mal-miżuri lokali, reġjonali u nazzjonali, dawn l-azzjonijiet u l-gwida ta' dan il-pakkett għandhom jgħinu biex l-ekosistema tat-turiżmu tingħata bażi soda. Iżda biex kollox imur sew, jenħtieġ li jkun hemm kooperazzjoni ġenwina bejn għadd ta' oqfsa ta' politika u sett ta' atturi rilevanti għat-turiżmu:

- B'mod orizzontali, bejn l-awtoritajiet lokali, reġjonali u nazzjonali u mal-Kummissjoni;
- B'mod vertikali bejn l-uffiċjali tad-dwana, il-fornituri tat-trasport, il-fornituri tal-akkomodazzjoni u l-atturi l-oħra kollha fl-ekosistema, b'mod partikolari biex il-linji gwida jithaddmu, jiġu prattikati u implimentati.

Sabiex tiżgura koordinazzjoni xierqa u f'waqtha fost l-atturi kollha filwaqt li tibni fuq kanali stabbiliti, il-Kummissjoni se toħloq mekkaniżmi ta' koordinazzjoni li jlaqqgħu flimkien l-aġenziji u l-korpi kollha tal-UE li huma involuti fit-ttejjija tal-linji gwida relatati mal-COVID-19 f'koordinazzjoni mill-qrib mas-sistema eżistenti ta' ġestjoni tal-kriżijiet.

V. ORIZZONTI ĠODDA - LEJN FUTUR SOSTENIBBLI

Lil hinn mill-passi immedjati biex tinkiseb l-għajnuna, jeħtiġilna nħarsu 'l quddiem lejn

²⁵ <https://www.europeana.eu/>

²⁶ <https://culturalgems.jrc.ec.europa.eu/>

²⁷ <https://smarttourismcapital.eu/>. Goteborg u Malaga huma l-Kapitali Ewropej tat-Turiżmu Intelliġenti fl-2020

²⁸ https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/eden/destinations_mt.

il-futur tat-turiżmu u t-trasport fl-UE u naraw kif nistgħu nagħmluh aktar reżiljenti u sostenibbli, nitgħallmu mill-kriżi u nanticipaw xejriet godda u t-tendenzi tal-konsumaturi b'rabta mat-turiżmu u t-trasport tal-ġejjieni.

L-ambizzjoni komuni tagħna għandha tkun li l-Ewropa tibqa' d-destinazzjoni turistika ewlenija fid-dinja f'termini ta' valur, kwalità, sostenibbiltà u innovazzjoni. Din il-vizjoni għandha tiggwida l-użu tar-riżorsi finanzjarji u l-investment fil-livell Ewropew, dak nazzjonali, reġjonali u lokali.

Fil-qalba ta' din l-ambizzjoni l-ġdida hemm is-**sostenibbiltà**, li tikkontribwixxi kemm għall-Patt Ekoloġiku Ewropew u kemm għal komunitajiet b'saħħithom. L-għan tagħna għandu jkun li jkun hemm trasport affordabbli u aktar sostenibbli u konnettività aqwa, tingħata spinta lill-ġestjoni intelligenti tal-flussi tat-turiżmu abbażi ta' kalkoli u għodod tajbin, tiġi ddiversifikata l-offerta tat-turiżmu u jiġu estiżi l-opportunitajiet "barra l-istaġun", jiġu żviluppati hiliet ta' sostenibbiltà għall-professjonisti tat-turiżmu u jingħata valur lill-varjetà ta' pajsagġi u d-diversità kulturali madwar l-Ewropa kollha, filwaqt li jithares u jiġi restawrat il-kapital naturali tal-art u tal-ibhra tal-Ewropa, f'konformità mal-approċċ strateġiku għal ekonomija blu u ekoloġika sostenibbli. Dan għandu jinkludi l-promozzjoni ta' akkomodazzjonijiet turistiċi sostenibbli (permezz ta' skemi volontarji bħall-Ekotikka tal-UE u l-EMAS). Din l-ambizzjoni għal turiżmu sostenibbli għandha tiggwida d-deċiżjonijiet ta' investment fil-livell tal-UE, iżda tista' taħdem biss flimkien ma' impenn qawwi fil-livell reġjonali u lokali.

Bl-istess mod, it-turiżmu jista' jiggwadanja mit-**tranżizzjoni digitali**, li tipprovi modi godda kif jiġu ġestiti l-flussi tal-ivvjaġġar u tat-turisti, tkabbar l-opportunitajiet u l-għażla, u twassal għal użu iktar effiċjenti tar-riżorsi skarsi. L-użu tal-analizi tal-*big data* jista' johloq u jikkondividi segmenti tal-profil turistiku preċiż u jgħin biex jinftiehem t-tendenzi u l-ħtiġijiet tal-vjaġġaturi. Il-*big data* tippermetti li t-turiżmu jirrispondi immedjatament għall-bidliet fid-domanda tal-klijent, u tipprovi analizi tal-immudellar bit-tbassir. Fl-aħħar nett, l-applikazzjoni tat-teknoloġija blockchain tippermetti lill-operaturi tat-turiżmu jkollhom l-informazzjoni kollha disponibbli dwar it-tranżazzjonijiet sikuri.

L-għodod digitali jistgħu jkunu wkoll miżuri għat-tishih tal-fiduċja biex jassiguraw linnes li l-ivvjaġġar u t-turiżmu jistgħu jkunu sikuri. Dan ifisser investment fil-hiliet digitali, fosthom iċ-ċibersigurtà u t-trawwim tal-innovazzjoni digitali, kif ukoll il-konnessjoni bejn in-negozji u l-atturi tat-turiżmu bl-ispazji eżistenti tad-*data* fil-livell lokali u reġjonali (pereżempju permezz tal-ħidma li għaddejjja dwar l-ispazju tad-*data* Ewropew dwar il-mobbiltà). Dan huwa partikolarment importanti f'żoni rurali, remoti u fir-reġjuni ultraperiferiċi fejn it-turiżmu huwa frammentat u jiddependi ħafna fuq l-informazzjoni, it-trasport u l-aċċessibbiltà tal-ivvjaġġar.

B'din it-tranżizzjoni l-SMEs se jkunu jeħtieġu attenzjoni partikolari. Kif imħabbar fl-Istrateġija reċenti għall-SMEs, il-Kummissjoni se taħdem ma' networks madwar l-Ewropa bħan-Network Enterprise Europe, l-Alleanza Ewropea tal-Clusters u ċ-Centri Ewropej ta' Innovazzjoni Digitali biex tappoġġa s-sostenibbiltà u d-digitalizzazzjoni u tgħin lill-kumpaniji tat-turiżmu lokali jsiru aktar reżiljenti u kompetittivi. Dan jeħtieġ rabtiet transsettorjali, fluss ta' għarfien interdixxiplinarju, konnessjonijiet aktar b'saħħithom u tishih tal-kapaċità biex tiġi żgurata l-adozzjoni aċċellerata tal-innovazzjonijiet tal-prodotti, tas-servizzi u tal-proċessi. Dawn in-networks għandhom jgħaqqdu wkoll it-turiżmu ma' industrijii oħra biex jaċċelleraw l-adozzjoni ta' soluzzjonijiet godda, irawmu investimenti transsettorjali fl-ekosistema tat-turiżmu bl-ICT, l-enerġiji rinnovabbli, ix-xjenzi tas-saħħa tal-ħajja, l-industrija agroalimentari, dik marittima, u dik kulturali u kreattiva, inkluż is-

settur tal-midja.

Dan iż-żmien jitlob rispons koordinat fil-livell Ewropew biex noħorġu mill-kriżi fuq medda ta' żmien qasira, iżda anki biex insawru l-irkupru u nindirizzaw l-isfidi komuni fuq medda ta' żmien itwal.

Meta ċ-ċirkostanzi tas-saħħa jkunu jippermettu, il-Kummissjoni Ewropea se torganizza konvenzjoni tat-turiżmu Ewropew, sabiex flimkien mal-istituzzjonijiet tal-UE, l-industrija, ir-regjuni u l-bliet u l-partijiet ikkonċernati, tirrifletti dwar it-turiżmu Ewropew tal-ġejjieni u, b'mod kongunt, jibda jiffassal pjan direzzjonali 2050 lejn ekosistema tat-turiżmu sostenibbli, innovattiva u reżiljenti (“l-Aġenda Ewropea għat-Turiżmu 2050”).